

клуб любителей животных
Романа на Мурманск

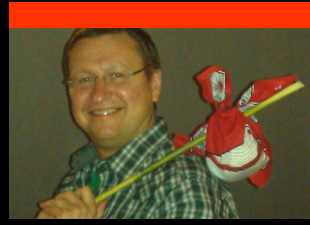

N
I
E
U
W
S

Stedenband

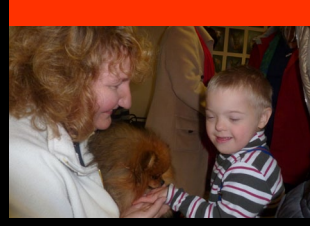
23e jaargang nummer 2 | november 2011

Interview voorzitter stedenband Moermansk

Pagina 4

Tijdens een etentje kreeg de voorzitter van de stedenband Moermansk een Nederlands knapzakje aangeboden. Hij vertelt over zijn passie als journalist en ervaringen over ons mooie Groningen.

Kennis uitwisseling over het Downsyndroom

Pagina 6

Weer veel informatie over het Downsyndroom project en de ontwikkelingen in Moermansk. Zie het ontstaan van een hondenschool, die net als in Nederland de paardenschool, op kleine schaal wordt geïntroduceerd.

REDACTIE

Anneke Vos

Lilian Eefting

Erwin van Klinken

VORMGEVING

Anneke Vos

VERDER WERKTEN MEE

Rudy Kapsenberg

Ammy de Raad

Marjo van Dijken

Lilian Eefting

Annelies Blom

Angel Medendorp

Anita Bubentsova

Larissa Bagina

Henk Temmens (fotograaf)

STICHTING STEDENBAND GRONINGEN MOERMANSK

Postadres

Postbus 1667

9701 BR Groningen

Nederland

Bezoekadres | op afspraak

Europaweg 8

9723 AS Groningen

Nederland

Rekeningnr. 2839949

+31.50.36.76.168

www.groningenmoermansk.nl

stedenband.moermansk@groningen.nl

Voorwoord voorzitter	3
Interview Yury Erefeev	4
Down-syndroom project in Groningen	5
Donateur portret Gerdien Dijkstra	8
Even voorstellen: Erwin van Klinken	8
Dankwoord aan donateurs	9
Moermansk viert 95 jaar bestaan met tentoonstelling van Bubentsov	9
Skypen	10
Nederland-Rusland 2013	11
Doorlopende projecten	12
Projecten in voorbereiding	13
Bezoek Internat-1	14
Interview met Alexandra van Noordt	16
Nieuwe ontdekkingen en onderzoek in de rotskust van Noord-Rusland	18

Voorwoord van de voorzitter

Marjo van Dijken.

Beste mensen,

Sinds april van dit jaar mag ik me voorzitter van de Stedenband Groningen—Moermansk noemen.

Meestal wordt er pas na een jaar teruggeblikt, maar de verschijning van de Nieuwsbrief nu nodigt toch wel uit om na een half jaar eens te kijken wat er zoal is langsgekomen en veranderd.

Waar we het verlies van “onze” Alexandra hebben moeten nemen (wie gunt haar nu niet een “echte” baan ?!) kunnen we een drietal nieuwe bestuursleden verwelkomen, waarmee het bestuur nu goed op sterkte is. Om deze prachttaak ook toegankelijk te maken voor mensen die “gewoon” overdag werken is besloten in het vervolg vroeg in de avond te vergaderen, met dank aan architectenbureau Martini voor het bieden van vergaderruimte!

We hebben een slag gemaakt in het benutten van de sociale media, dit met grote dank aan (de in het bestuur teruggekeerde) Lilian Eefting. We zijn dus, met al onze activiteiten, te volgen op Facebook, er wordt getwitterd en de website wordt met grote regelmaat geactualiseerd. Kijk er eens naar en volg ons in onze bezigheden en contacten.. En ter mogelijke geruststelling: de bestuursleden krijgen een cursusje van Lilian, opdat ook wij begrijpen waarmee zij bezig is. Uiteraard zijn we ons zeer wel bewust van het in 2013 te vieren Ruslandjaar waarin Groningen een grote rol is toebedeeld, reden temeer om tijdig onze externe communicatie op orde te hebben.

Tot mijn grote genoegen zijn we het afgelopen half jaar niet enkel intern bestuurlijk en organisatorisch bezig geweest- dat zou ook haaks staan op mijn opvatting over rol en nut van een Stedenband. Er is veel contact met Moermansk geweest, werk- en kennismakingsbezoeken over en weer, geskyped en gemaïld. Ook een afvaardiging van Severomorsk heeft Stad bezocht, kennisgemaakt met onze burgemeester en hem de toezegging voor een bezoek ontfutseld. In welke vorm, wanneer precies en in welke samenstelling er gegaan wordt ligt nog niet vast, maar er wordt aan gewerkt! Mijn eerste indrukken van de mensen waarmee we samenwerken en de lopende projecten is uiterst positief, ik verheug me op de voortzetting van die contacten - op alle mogelijke manieren.

Ik wil besluiten met een oproep aan al onze lezers, donateurs en anderszins betrokkenen: steun ons alstublieft door donateur te worden of, indien u dat al bent, een nieuwe donateur te werven! Elders in de Nieuwsbrief vindt u hoe makkelijk dat te regelen valt, maar ook hoe goed de inkomsten besteed worden! Het gezamenlijke project betreffende kinderen met het Downsyndroom is een voorbeeld van de meerwaarde die een Stedenband kan hebben, een voorbeeld waar we trots op kunnen en mogen zijn.

Ik hoop over een half jaar met minstens zoveel gepaste trots te kunnen melden hoeveel nieuwe donateurs zich hebben gemeld!

Interview voorzitter stedenband Moermansk-Groningen

Yury Erefeev

Door Anneke Vos en Erwin van Klinken

* Hoe vond je het voor de zoveelste keer in Groningen?
Ik vond het weer leuk, elke reis naar Groningen laat een andere indruk achter.

We gaan in de eerste plaats naar onze Groningse vrienden. Wij kennen Rudy, Joyce, Lilian en Anneke al.

En nu konden we kennismaken met Marjo van Dijken.

* Hoe was dat?

Zij komt over als een zeer energieke vrouw en met een goed gevoel voor humor.

Het was een erg prettige kennismaking, we hebben goede discussies gehad en hebben eigenlijk over van alles gesproken. Over het weer, over het werk, over de natuur en over de toekomstige plannen. Ik denk dat de komst van Marjo nieuwe kansen met zich meebrengt. Zij heeft nieuwe ideeën, straalt rust en stabiliteit uit en is erg enthousiast.

* Hebben jullie het ook over projecten in Moermansk gehad?

Ja, we hebben over de projecten gesproken. We hebben onder andere over het uitwisseling- project gesproken. Dat het zinvol is dat we elkaar regelmatig bezoeken, om zo ideeën uit te wisselen.

* Leeft deze uitwisseling ook in Moermansk?

Wij hebben in ons bestuur in Moermansk leden hebben die nog nooit in Groningen geweest zijn. Het zijn mensen die erg actief zijn in onze organisatie.

* Waarom zijn die niet meegekomen?

Dat is niet onze taak daar aan te denken.

* Wij in Groningen hebben er ook niet aan gedacht, dit moet de volgende keer beter.

* In september komt er een Groningse delegatie naar Moermansk. Hebben jullie nieuwe projecten op het programma staan?

Er zijn inmiddels genoeg projecten, maar dat wat we nu hebben moet nog wel verder ontwikkeld worden. Wij hebben inmiddels een goed project over het downsyndroom, dit is echt een groot succes geworden. Eén van onze doelstellingen is dat we zoveel mogelijk mensen op de hoogte willen stellen van dit project. Bekendheid is erg belangrijk. Ik denk dat jullie dat ook wel vinden. Sommige mensen kennen het bestaan van dit soort projecten niet. Hoe meer mensen hierover weten, des te meer steun en hulp wij kunnen verwachten.

Erg belangrijk is ook de verdere acceptatie van deze kinderen in de maatschappij, in het dagelijks leven.

* Hier is een film over gemaakt die op Youtube is gezet. Kun je die in Rusland ook gewoon bekijken?

Jazeker, en wij gaan die ook op onze website plaatsen. Verder zullen wij er met de lokale media over spreken, zodat zij de link naar de film kunnen plaatsen op hun websites.

* Zetten jullie het dan ook op de site Moermansk-Groningen? En komt daar dan ook een officieel bericht van? Ja, op alletwee de vragen.

* Wat waren je ervaringen bij OOG en TV-Noord?

Het was natuurlijk heel interessant en erg plezierig om met collega's te praten. Ik ben namelijk zelf journalist. De belangstelling van beide tv zenders is groot.

We hebben gepraat over het festival met een noordelijke karakter in Moermansk, waar we vorig jaar ook al aan mee hadden gedaan. Het zou leuk zijn als dit jaar er ook mensen uit Groningen komen kijken, eventueel om te filmen.

Ik hoop dat deze uitwisseling een basis zal gaan vormen voor langdurige projecten.

* Jullie hebben zelf een film over het downsyndroom gemaakt. Willen jullie nog meer films maken?

We zijn nog bezig met filmen maken, ik ben zelf één van de organisatoren en ik zou graag willen dat onze journalisten zouden gaan samenwerken met journalisten uit Groningen. Een soort van partnerschap. De aanmelding moet inderdaad voor 31 mei gebeuren. En de films zelf moeten voor 1 september ingeleverd worden.

* We hebben in 2013 het Russisch jaar in Nederland. Heb je daar al enige ideeën over?

Ik zou heel graag willen dat al onze activiteiten in Moermansk en Groningen meer bekend worden. Dat al onze projecten en manifestaties zowel in Nederland als in Rusland aan bod komen en dat we meer op één lijn komen. Ik weet natuurlijk nog niet wie dan de president van Rusland is. Maar het zou leuk zijn als onze president en jullie koningin Beatrix elkaar ergens zouden kunnen ontmoeten.

En met onze stedenband kunnen we laten zien wat voor geweldige ervaringen wij hebben gehad met bijvoorbeeld onze uitwisselingen.

* Is jou ook nog iets opgevallen in Groningen? Je bent hier nu al zo vaak geweest. Is het groener, zijn er meer bloemen?

Toen ik hier in 2004 was, regende het aldoor, het was toen grijs en koud. In 2009 was het lekker warm, het was zo'n 15 graden. Nu is het ongeveer 25 graden.

Ik ben een beetje bang dat het de volgende keer erg warm wordt. Een soort van Afrikaans jaar misschien?

Voor mij is 24 graden genoeg.

* Nog een laatste vraag. Gisteren ben je in het museum geweest er was een tentoonstelling van onbekende Russische schilders. Wat vond je van het Groninger museum? Van de inrichting en hoe alles tentoon wordt gesteld? Wat mij heel erg beviel, was de rijke sfeer die de verschillende impressies opriepen. En de informatievoorziening was erg modern. En het was heel leuk om te zien dat er zoveel jongeren rondliepen, die op deze manier in aanraking komen met de cultuur.

Bij ons is dit ook wel zo, maar het zou heel leuk zijn als er in Moermansk ook een tentoonstelling over Nederlandse kunst zou komen. Over jullie geschiedenis en over jullie cultuur. En ik hoop dat er dan ook veel jongeren komen.

Graag wil ik nog kwijt dat het erg leuk was om bij jullie bestuursvergadering aanwezig te zijn. Zo kunnen we zien hoe jullie werken. Dat is erg interessant en tevens leerzaam.

Je kunt eindeloos kijken naar vuur en naar water en ook eindeloos kijken naar het werk van anderen.

Onze werkwijze is ongeveer hetzelfde, maar toch ook wel verschillen.

Wij hebben bijvoorbeeld altijd tijd tekort.

Dan moeten we sneller werken.

Maar soms is er ook wel tijd voor ontspanning.

Dan drinken en eten we samen wat ter afscheid.

Dank je wel voor dit interview.

Down Syndroom project in Groningen

Bezoek aan NIKA, een organisatie voor ouders van kinderen met het downsyndroom.

Bezoek aan de geïntegreerde crèche

Door Ammy de Raad

Tijdens ons bezoek in Moermansk van 25 september tot 2 oktober zijn we op uitnodiging van NIKA bij hen langs geweest.

Een van de eerste gerealiseerde activiteiten van NIKA is de crèche waar vier kinderen met het downsyndroom samen spelen en leren met zeven niet-gehandicapte kinderen. Deze groep is onderdeel van een “gewone” crèche, maar heeft minder kinderen in de groep. Het lokaal ziet er prachtig uit. Er is veel geïnvesteerd in mooi en verantwoord materiaal. De officiële opening is in januari, maar speciaal voor ons kwamen de kinderen al even laten zien hoe leuk ze het vonden dagelijks naar “school” te gaan. We hopen met de ouders van NIKA dat deze crèche het begin zal zijn van een goede integratie van hun kinderen in het sociale leven van Moermansk.

Aktie voor “NIKA”.

In november tijdens het bezoek van de “NIKA”-vertegenwoordigers in Groningen kregen we contact met een personeelslid van de organisatie ‘s Heeren Loo in Bedum. Hij werkt op de dagbesteding voor volwassenen in Zuidwolde. Samen met enkele vrienden gaat deze man een “Melkpakkenboot” bouwen om volgende zomer naar Londen te varen. Er worden sponsors gezocht en als er een batig saldo overblijft is dat voor “NIKA”. Bent u nieuwsgierig geworden naar hun activiteiten. Kijk op: www.melkpakkenboot.nl

Verslag van de conferentie op 28 september

Door Annelies Blom

Op verzoek van NIKA gingen Ammy de Raad en ik naar Moermansk om deel te nemen aan een conferentie over onderwijsintegratie van kinderen met het syndroom van Down.

We liepen voor de aanvang van de conferentie door de lange gang naar de conferentiezaal. In de gang hingen allemaal prachtige foto's uit het dagelijks leven van kinderen uit Moermansk met het downsyndroom. De zaal was goed gevuld, er waren veel professionals, ouders en studenten.

Na een aantal inleidende praatjes mochten Ammy de Raad en ik onze voordrachten doen. We deden dat in het Engels met behulp van een tolk.

Ik vertelde over de situatie in Nederland. Over mijn werk in het kinderdagcentrum Ilmarinen waar deze kinderen worden opgevangen. En over de mogelijkheid om naar het normale onderwijs te gaan en naar de dagbesteding voor volwassen gehandicapten. Daarna vertelde Ammy over het Nederlandse AWBZ-systeem.

We hadden ter illustratie foto's meegenomen uit het leven van Elmer, een jongen met het downsyndroom. Hij werkt in een lunchroom in de Nieuwe Ebbingestraat, die door zijn moeder is opgezet.

Na ons kwamen nog vele sprekers. Onder hen waren specialisten zoals psychologen en logopedisten. Zij vertelden over hun specifieke werkgebied en pedagogische methoden. Er waren ook pedagogen uit Moskou die over de integratieve methode vertelden waarbij kinderen met het downsyndroom met niet-gehandicapte

kinderen in de klas zitten. Met deze methode is in Moermansk net een begin gemaakt. Zij doen dit met jonge kinderen van rond de 3 jaar.

Wat mij vooral raakte was het verhaal van de weeshuizen. Deze hadden wij tien jaar geleden ook bezocht en we troffen daar toen een schrijnende situatie aan. Er waren veel kinderen met het downsyndroom met wie weinig ondernomen werd. Nu kregen we een positief verhaal te horen van mensen die vol enthousiasme met deze kinderen werkten. De foto's die zij lieten zien bevestigden dit.

Het was een lange dag, maar het was zeker de moeite waard. Wat hebben de mensen van NIKA veel werk verricht in de afgelopen tijd!

Bezoek aan een gezin met een kindje met Down

Door Annelies Blom

We bezochten een jong gezin met een jongetje van 6 jaar, Igor. Deze ouders hadden zes jaar geleden al zelf de keuze gemaakt hun kind met het downsyndroom zelf op te voeden. Een moedig besluit omdat toen de meeste ouders nog afstand deden van hun baby met het downsyndroom.

Het was een heel warm gezin, vooral de vreugde van de moeder met haar zoon Igor raakte me!

De hele inrichting van het huis was gericht op hem.

Er was veel speelgoed en ontwikkelingsmateriaal.

Igor ging naar een gewone kleuterschool en zat nu op een basisschool in een speciale klas voor kinderen met leerproblemen.

Igor en zijn moeder gingen met ons mee naar de hondentherapie die wij vervolgens bezochten.

De hondenschool

Door Annelies Blom

De mensen van NIKA zijn bij hun bezoek in Nederland in kinderopvangcentrum Ilmarinen geweest. Hier hebben zij het paardrijden van onze kinderen en deelnemers gezien. Zij vonden dit erg indrukwekkend, maar in Moermansk durfden de ouders deze vorm van therapie uiteindelijk niet aan. Zij vonden de paarden te groot. Daarom is NIKA in Moermansk begonnen met hondentherapie. Op een hondenschool komen kinderen met het downsyndroom samen met kleine hondjes. Ze doen allerlei spelletjes met hen en de ouders zien dat het contact met de honden de kinderen echt goed doet. Ze krijgen er meer zelfvertrouwen door en worden er rustiger van. Ik denk trouwens dat alleen al de aandacht en het enthousiasme van de medewerkers de kinderen enorm stimuleert.

Als dank voor ons bezoek kregen Ammy en ik een levenslang lidmaatschap voor de hondenclub.

Donateur portret Gerdien Dijkstra

Door Ammy de Raad

Steunt Stedenband Groningen-Moermansk sinds 1998

* Wie bent u?

Ik ben Gerdien Dijkstra, 31 jaar, woon in Roden en werk als jurist en plaatsvervangend raadsgriffier bij de gemeente Assen.

* Hoe bent u betrokken geraakt bij de Stedenband?

* Sinds wanneer bent u donateur?

Mijn middelbare school, het Willem Lodewijk Gymnasium, onderhoudt al jaren een scholenband met Gymnasium 1 in Severomorsk. In 1997 bracht een delegatie van Gymnasium 1 een bezoek aan onze school, ik zat toen in de vijfde klas. Een van de Russische gasten, Kyrill, logeerde bij mij thuis. Ik heb toen enorm veel plezier beleefd aan het ontdekken van de overeenkomsten en verschillen tussen mij en mijn klasgenoten en onze Russische logés. Het was erg verfrissend en relativerend om te zien hoe gewone dingen als de Blokker, de dierentuin in Emmen en de bloemenmarkt in Amsterdam ervaren werden door Kyrill en zijn klasgenoten. Ik ben vanaf 1998 donateur geworden om betrokken te blijven bij de scholenband en de stedenband.

* Wat vindt u van de vernieuwde nieuwsbrief?

Ik ben blij met de nieuwe nieuwsbrief. De nieuwsbrief ziet er strak en aantrekkelijk uit en nodigt uit om te lezen.

* Hebt u nog tips of ideeën voor de stedenband?

Eigenlijk niet. De nieuwsbrief vertelt aan de ene kant wat de stedenband voor elkaar krijgt en biedt aan de andere kant een podium voor persoonlijke (reis)verhalen. Een sterke combinatie, wat mij betreft.

Even voorstellen

Ik ben Erwin van Klinken, 37 jaar en sinds 2008 getrouwd met Britte. Samen hebben wij een 5-jarige dochter, Lieke. Ik ben afgestudeerd Slavist, heb dat gestudeerd van 1995-2001 met afstudeerrichting Slavische Taalkunde. Na mijn studie heb ik nog een jaartje Vergelijkende Godsdienstwetenschappen

gestudeerd, gecombineerd met diverse colleges Sanskrit. Ik recenseer boeken voor NBD-Biblion met uiteenlopende onderwerpen, variërend van Slavistiek tot de wielrennerij. Daarnaast werk ik 3 dagen in de week in de horeca. Ik zit tevens in de redactie van Stichting El Fuego, een stichting die zich inzet voor kansarme kinderen in Peru. Via de directeur van El Fuego ben ik in contact gekomen met de Stedenband Groningen-Moermansk. Hier wil ik ook graag het redactieteam versterken. Het is prettig weer iets te kunnen doen wat meer in het verlengde van mijn studie ligt. Ik hoop op een goede samenwerking.

Dank aan de donateurs

Door Ammy de Raad

Namens de Stedenband willen we u hartelijk bedanken voor uw giften. Zoals u weet hebben we besloten dat we met deze giften het project “NIKA” betalen. Dit is een project dat kinderen met het downsyndroom begeleidt. We gebruiken de giften als volgt:

Bij wederzijdse bezoeken vragen we de bezoekers zelf hun reiskosten te betalen en wij zorgen voor verblijf en bijkomende kosten. Dit hebben we in november gedaan voor de 2 ouders en pedagogen van de stichting “NIKA” die naar Groningen kwamen.

In september zijn wij met 2 personen in Moermansk geweest. Onze reiskosten zijn betaald uit de donateurs-gelden en in Moermansk heeft de organisatie sponsors gevonden voor ons onderdak en vervoer. We zijn heel erg hartelijk ontvangen en zijn uitgenodigd voor de volgende conferentie. De organisatie van Moermansk wil graag naar Groningen komen om vrijwilligers op te leiden en om te gaan paardrijden met de kinderen.

Verder komen nog meer mensen naar Groningen om zich te verdiepen in onze voorzieningen voor verstandelijk gehandicapten. “NIKA” werkt samen met “Nadjezda”, de oudervereniging voor verstandelijk gehandicapte kinderen. Samen werken ze aan een goede dagopvang voor volwassen verstandelijk gehandicapten. We hebben aangeboden enkele ambtenaren in Groningen te ontvangen en rond te leiden langs allerlei voorzieningen. Helaas is de ambtelijke medewerking nog niet groot. We willen dan ook graag hun verblijf betalen uit de donatiepot. Wellicht kunnen we dan alvast kijken naar kleinschalige woonmogelijkheden voor als de ouders de zorg niet meer aan kunnen.

Mocht u nu met schrik bedenken dat u afgelopen juni helemaal bent vergeten uw donatie over te maken, dan kan dat natuurlijk ook nu nog.

Ons banknummer is: 2839949 t.n.v. Stedenband Groningen-Moermansk.

Moermansk viert 95 jaar bestaan met tentoonstelling van Bubentsov.

Door Ammy de Raad

Dit jaar bestaat Moermansk 95 jaar. Dit wordt gevierd in oktober. De stad is overal versierd met vlaggetjes en er zijn speciale activiteiten. Er was onder meer een tentoonstelling van “onze” Bubentsov, bestuurslid van de stedenband in Moermansk en bekend schilder.

Op zaterdag 1 oktober was de feestelijke opening. Wij waren daarvoor uitgenodigd. Na een aantal toespraken konden we rondkijken. We konden toen de schilderijen, allemaal beelden van Moermansk (en één van Groningen) in allerlei technieken, bewonderen. Natuurlijk hebben ook wij hem gefeliciteerd en met hem geproost op onze samenwerking en op het feest van Moermansk. Het was geweldig leuk dat op deze tentoonstelling, waar de band tussen Moermansk en Groningen duidelijk te zien was, een Groningse afvaardiging aanwezig kon zijn.

Skypen

Door Angel Medendorp, klas 3 van het Praedinius Gymnasium

21 september, één uur Nederlandse tijd. Moermansk belt. Niet veel later zien we een Moermanskse school klas op het beeld verschijnen. We houden onze A4'tjes met letters omhoog. 'Moermansk gefeliciteerd!' spellen ze. Normaal gezien zouden wij nu een lied voor de Moermanners moeten zingen, het is immers hun stad die jarig is, maar in plaats daarvan zingen de Moermanners voor ons.

Na het lied vertellen ze nog kort over het 95-jarig bestaan van hun stad en houden vervolgens een presentatie over onze stad, Groningen. Het is bijzonder hoeveel ze over onze stad hebben weten te vertellen, zonder er zelf ooit geweest te zijn. Waar internet al niet goed voor is.

Dan is er tijd voor een vragenronde. Wij showen een vest van cultuurfestival Noorderzon en vragen naar de temperatuur. In Moermansk is het op dat moment 3°C. Bij ons is het bijna zes keer zo warm.

De Moermanners lijken een hele lijst met vragen opgesteld te hebben. We worden uitgehoord over ons cijfersysteem, schooluniform en kantinevoedsel. Nadat we hier uitgebreid antwoord op hebben gegeven (we hebben een cijfersysteem met tien punten, waarbij 10 de beste en 1 de slechtste score is, we hebben geen schooluniformen en ons eten nemen we over het algemeen zelf mee), beloven de Moermanners ons dat ze over een kwartier terugbellen. We zijn namelijk niet de enige stad waarmee ze contact hebben vandaag.

Een kleine twintig minuten later bellen ze terug. We zijn aangekomen bij het volgende onderdeel van het script: het vouwen van vredesduiven. Het is namelijk internationale dag van de vrede.

Hoewel de Moermanners hun best doen ons duidelijk te maken hoe het werkt, en we allemaal een uitleg voor ons hebben liggen, blijft het correct vouwen van de duiven een hele opdracht.

Uiteindelijk laat een groot deel van ons het maar voor wat het is.

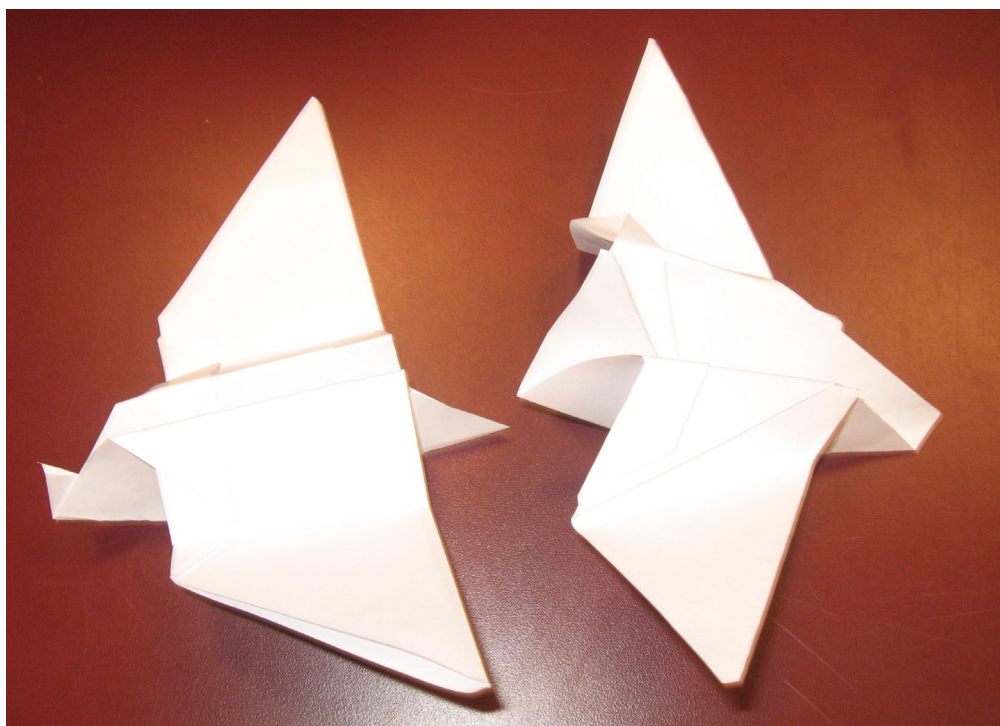
De Moermanners leggen ons uit dat het de bedoeling is dat we er onze e-mailadressen opschrijven, zodat we,

als de duiven in Moermansk aankomen, contact kunnen maken.

Nadat we hun instructies uitgevoerd hebben, stoppen we de vredesduiven in de bontmuts en bieden ze vervolgens virtueel aan. In Moermansk wordt hetzelfde gedaan.

We worden bedankt voor deze leuke Skypesessie, en niet veel later hangen de Moermanners op.

Tijd om alle mislukte duiven op te ruimen.

Nederland-Rusland 2013

Door Lilian Eefting

'Nederland-Rusland 2013' klinkt alsof Nederland en Rusland in 2013 een WK voetbal gaan organiseren, maar u als lezer had vast al begrepen dat dat niet het geval is. Dat zou logistiek een hele uitdaging worden en hoewel Nederland en Rusland al eeuwenlang vriendschappelijke banden onderhouden – getuige onze stedenband – is dat wel een beetje te veel gevraagd.

Nederland en Rusland gaan echter wel op een andere manier hun vriendschappelijke banden aanhalen. 2013 is namelijk uitgeroepen tot 'Nederland-Ruslandjaar', een jaar waarin overheid, bedrijfsleven en culturele instellingen in Nederland en Rusland gezamenlijk activiteiten gaan organiseren. De focus ligt hier op de vriendschap tussen beide landen.

Dat betekent onder meer dat de president van Rusland een bezoek gaat brengen aan Nederland. Op het programma staan Amsterdam – en Groningen! Groningen is natuurlijk erg blij met dit bezoek en ook de stedenband Groningen-Moermansk kijkt erg uit naar 2013.

Social media

Het Nederland-Ruslandjaar (of Ruslandjaar in de volksmond) is voor de stedenband een uitstekende gelegenheid om haar naamsbekendheid een grote impuls te geven. Een eerste stap is al gemaakt doordat de stedenband sinds deze zomer meedoet aan de social media.

- Zo hebben we een eigen Twitteraccount: @groningmoerman (<http://twitter.com/#!/groningmoerman>).

Met dit account willen we u op de hoogte houden van onze activiteiten, maar ook van algemeen nieuws uit Groningen en Moermansk.

- Daarnaast hebben we een bedrijfspagina op LinkedIn: <http://www.linkedin.com/company/stichting-stedenband-groningen-moermansk>. Hier staat algemene informatie over de soorten projecten die onze stedenband uitvoert. Ook is ons Twitteraccount hierop doorgeschakeld: als u geen Twitter hebt maar wel op LinkedIn zit, kunt u door ons te volgen toch op de hoogte blijven van de activiteiten van de stedenband.

- Behalve over een bedrijfspagina beschikt de stedenband over een groepspagina op LinkedIn: http://www.linkedin.com/groups?home=&gid=3879422&trk=anet_ug_hm. Hier kunnen leden van de groep discussies starten, vragen stellen, in contact komen met andere groepsleden etc. Een van de discussies die u hier kunt vinden, gaat over het Ruslandjaar. Natuurlijk zit de stedenband bomvol ideeën over leuke activiteiten die we in 2013 kunnen organiseren, maar we horen ook graag van u als donateur/geïnteresseerde.

- En last but not least zit de stedenband op Facebook: <http://www.facebook.com/pages/Stichting-Stedenband-Groningen-Moermansk/177731808948198>. Op Facebook doen we wat uitgebreider verslag van onze activiteiten, bijvoorbeeld over het Skypen van het Praedinius-gymnasium met een school in Moermansk. Het voordeel van Facebook is dat we hier foto's en filmpjes kunnen plaatsen, zodat u een goede indruk krijgt van de activiteiten.

Doe mee!

De stedenband nodigt u als donateur/geïnteresseerde van harte uit een kijkje te nemen op (een van deze) pa-

Wat vindt ú?

Zo zijn we erg benieuwd naar úw ideeën voor 2013. Natuurlijk zijn we zelf druk bezig met plannen maken voor dat bijzondere jaar, denkt u aan fototentoonstellingen en optredens. Maar wat vindt ú leuk om te zien? Laat het ons weten via Facebook, LinkedIn of Twitter en we komen er zeker op terug!

Doorlopende projecten

Willem Lodewijk Gymnasium

In de relatie met het gymnasium in Severomorsk staat elk jaar weer een ander thema centraal. Een thema dat leerlingen en docenten inspireert tot het maken van interessante werkstukken.

Komend jaar is het thema: “De jeugd heeft de toekomst”. Het project is altijd vakoverstijgend en vanuit de verschillende vakken wordt het onderwerp bekeken en benaderd. Leerlingen in Groningen en Severomorsk zullen ook samen aan één werkstuk werken. Alle werkstukken worden in de klas beoordeeld en op een afsluitende avond volgt een presentatie waar ook de ouders voor worden uitgenodigd. In 2012 is het weer de beurt aan Groningen om met een delegatie van leerlingen en leraren Severomorsk te bezoeken.

International Aid and Development (IAD)

Elk semester start er op de Hanzehogeschool de Engelstalige minor IAD. Deze halfjaarlijkse opleiding leert studenten in theorie en in de praktijk te werken in een internationale omgeving.

Er zijn projecten in Afrika, maar ook de stedenband met Moermansk is een optie voor deze studenten. Gedurende verschillende semesters stond het kinderziekenhuis in Moermansk centraal. De studenten zijn daar bijzonder welkom. Het ziekenhuis is echter niet gewend met stagiaires te werken, zelfs Russische studenten komen daar niet voor een stage. Er vinden nu gesprekken plaats om te komen tot nieuwe opdrachten voor de komende semesters.

De praktijkstage is immers het afrondende doel van de theoretische opleiding. Vanuit alle opleidingen van de Hanzehogeschool kunnen studenten inschrijven op deze minor.

Kinderziekenhuis

Als je een arts bezoekt op zijn werk heeft hij eigenlijk geen tijd voor vakinhoudelijke discussies. Al zijn aandacht en zorg gaat uit naar zijn patiënten. Wil je met hem in alle rust over zijn werk kunnen praten, dan is een neutrale plek ver van de patiënten het beste. Gelukkig is er een prima oplossing gevonden. Kinderartsen uit Groningen en Moermansk zullen elkaar halverwege ontmoeten, in St. Petersburg. Daar is de faculteit voor kindergeneeskunde bereid samen met de Groninger universiteit ruimte te bieden voor seminars. Afgelopen juni vonden voor de tweede maal dergelijke seminars plaats. Waarvoor professor Sauer zijn Groninger collega's en de kinderartsen uit Moermansk wederom heeft uitgenodigd. Het vertrouwen in deze vorm van samenwerking groeit en ook voor volgend jaar staan dergelijke seminars gepland.

Men wil ook graag bereiken dat Moermanskse artsen stages gaan lopen bij het UMCG. Daarvoor is het echter noodzakelijk dat de arts een redelijke beheersing van het Engels heeft. Dit is voor de meeste artsen nog steeds een onoverkomelijk probleem. Het belemmert ze ook in de toegang tot de internationale vakliteratuur, die immers allemaal in het Engels geschreven is. Hier schieten de opleidingen in Rusland nog ernstig tekort.

Het Moermansker trio Parafraz

Trio Parafraz, dat in 2003 werd opgericht, bestaat uit de bariton Alexander Bobin Schmidt, Viktor Bedniak op de balalajka en Anatoli Gerner op de bajan (de Russische accordeon). De leden van het Trio Parafraz zijn in Rusland bekende musici die opgetreden hebben in de grote theaters van het land. Alexander Bobin Schmidt is verbonden aan het operatheater van Sint

Petersburg en Viktor Bedniak en Anatoli Gerner treden veel op in de Philharmonie van Moermansk en Petrozawodsk.

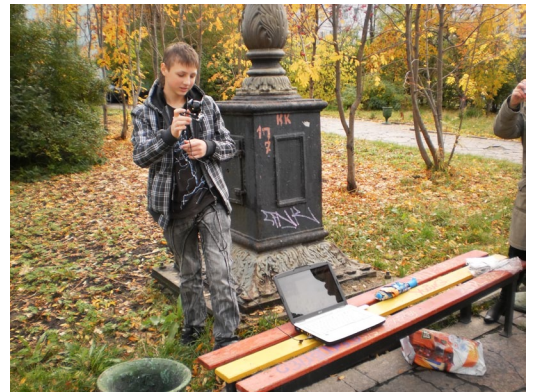
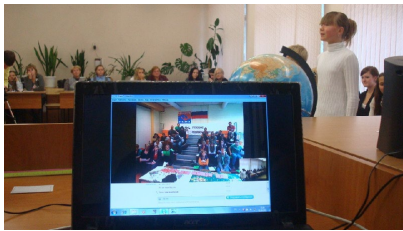
Het virtuoze spel van Viktor Bedniak op de balalajka heeft ervoor gezorgd dat hij in 2007 geëerd werd door de regering van de Russische Federatie met een van de hoogste onderscheidingen op muziekgebied.

Viktor Bedniak behoort tot een van de drie beste musici van Rusland op zijn gebied. In het voorjaar van 2012 komt het trio weer naar Groningen

Praedinius heeft een Moermansk club

Al vele jaren heeft het Praedinius Gymnasium een zusterschool, Gymnasium nr. 1 in Moermansk. In april 2010 is voor het eerst een bezoek gebracht door het schoolorkest Aulos van het Praedinius en zij hebben de eerste aanzet gegeven voor een internationale uitwisseling. De Moermansk club wil verder gaan daar waar zij begonnen zijn.

Het is een enthousiaste club die borrelt van de ideeën. Ze heeft al een website opgericht; www.murmansk.nl. De leerlingen zoeken contact met Murmansk, ze mailen en skypeën. Ze hopen er zelf nog eens te komen en zijn bereid gasten uit Moermansk te ontvangen. Een enthousiaste club waar we nog veel van zullen horen.

Projecten in voorbereiding

Brandweer

De Moermansker brandweer en de Groninger brandweer corresponderen nu ruim een jaar met elkaar. Men heeft al een beeld van elkaars werkzaamheden. De Moermansker brandweer wil haar Groninger collega's graag laten zien wat ze allemaal kunnen. De nieuwe ontwikkelingen rondom de olie- en gasindustrie zal veel vergen van de Moermansker brandweer. Op dit gebied hopen ze van de Groningers te kunnen leren. Een snel bezoek van de Groninger brandweer zat er nog niet in vanwege de reorganisatie in Groningen, maar de verwachting is dat er in 2012 een bezoek gaat komen.

Jazz, pop en film in Moermansk

Het culturele leven in Moermansk wordt rijker, steeds vaker hoor je dat er culturele festivals worden georganiseerd. Ook buitenlandse gasten worden voor deze festivals uitgenodigd.

De hoge reis- en verblijfkosten zijn hierbij de belangrijkste drempels en dan is er nog niet eens over een gage gesproken. Het vergt van zowel de Moermanskers als de Groningers de nodige creativiteit om deze financiële problemen op te lossen. Maar men luistert al wel naar elkaars muziek, Groninger films zijn te zien op het popspelers festival en het documentaire festival in Moermansk. In de aanloop van het Rusland jaar in 2013 verwachten beide steden dat het mogelijk moet zijn ook culturele uitwisselingen te realiseren.

Agro

Agro is voor velen een nieuwe term, het omvat alles wat met de productie van voeding te maken heeft. In het hoge Noorden beperkte zich de voedingsproductie van oudsher tot de visserij en de rendierhouderij. Met moderne productiemethoden en aangepaste gewassen zou er eigenlijk veel meer mogelijk moeten zijn. De groeiende bevolking vraagt om meer verse producten. Het is niet eenvoudig alles van ver te importeren. De universiteit van Wageningen ziet hier mogelijkheden voor nader onderzoek. Allereerst wil men in kaart brengen wat er nu al gebeurt op agrosector in Moermansk en waar de verbeterpunten liggen. Studenten uit Groningen, Wageningen en Moermansk zouden bij dit onderzoek betrokken kunnen worden.

Bezoek “Internat 1”

Door Ammy de Raad

In 1998 zijn Annelies en ik in Moermansk geweest. Wij hebben toen geholpen een school/dagverblijf op te zetten voor ernstig, meervoudig gehandicapte, kinderen. Dat was in het kader van het TACIS-project (in 1997 kwam het verzoek van Moermansk te helpen met het opzetten van een school voor meervoudig gehandicapte kinderen. Met Europees geld hebben we dit gerealiseerd). In 2002 en 2004 zagen we dat de school, na een moeizaam begin, floreerde. Er waren 50 leerlingen en het personeel was enthousiast.

Natuurlijk wilden we bij ons bezoek dit jaar graag kijken hoe het met deze school ging. En we waren erg welkom!

Inmiddels maakt de school deel uit van een hele grote school met internaat voor alle kinderen die niet mee kunnen met het reguliere onderwijs. De school is gehuisvest in twee gebouwen. In het grote centrum zagen we ook enkele van onze kinderen met het downsyndroom terug. Deze afdeling is te vergelijken met onze ZMLK-scholen. Alle leerlingen krijgen onderwijs op eigen niveau en de oudsten worden voorbereid op een baan in de maatschappij. Ze worden tevens begeleid met activiteiten om thuis of in een dagcentrum te kunnen doen. Een deel van de leerlingen gaat iedere dag naar huis en een aantal blijft door de week slapen in het internaat.

De kinderen die meer zorg en begeleiding nodig hebben dan deze school kan bieden gaan naar het andere gebouw, onze oude school. Daar zagen we nu minder kinderen dan vroeger, maar wel een groep ernstig gehandicapte kinderen. Deze werden met heel veel liefde en zorg begeleid door een toegewijd team van medewerkers, van wie enkele leden ons nog kenden van vorige bezoeken.

We keken onze ogen uit naar het prachtige ontwikkelings- en speelmateriaal. Rusland is bezig een geweldige inhaalslag te maken op het gebied van onderwijs en opvoeding van gehandicapte kinderen.

Nu nog een dagcentrum waar deze groep naar toe kan als de schoolleeftijd voorbij is. Wij wensen Valentina Kisliakova heel veel succes. Als stedenband zullen wij haar waar mogelijk steunen, zodat de ouders in de toekomst niet alsnog hun kinderen naar een inrichting hoeven te sturen.

Groningen ontvangt de Burgemeester van Severomorsk

Door Rudy Kapsenberg

Op donderdag 30 juni en vrijdag 1 juli bezocht de heer Vitaly Voloshin, plaatsvervangend burgemeester van Severomorsk, Groningen.

Groupfoto visitors from Severomorsk Foto: Henk Temmens

* Severomorsk waar ligt het?

Severomorsk is een militair stadje 20 km ten noorden van Moermansk. Het is gelegen in het uiterste Noord-Westen van Rusland. De stad heeft zich ontwikkeld tijdens de koude oorlog. Het is met name bekend als hoofdkwartier van de Russische Noordelijke Vloot. Vanwege zijn militaire status ligt het in een gesloten zone. Een strenge grens, een jaarlijk "ijzeren gordijn", scheidt nog steeds deze zone van de stad Moermansk. Ook gewone Russen mogen niet over deze grens heen. Alleen met een speciale vergunning van de militaire autoriteiten mag men Severomorsk en de omliggende gesloten zone bezoeken.

Severomorsk met zijn 70.000 inwoners was in de koude oorlog een hotspot. Daar in het hoge Noorden stuitte immers de NAVO en het Warschaupact op elkaar. Zo'n hotspot werd in de koude oorlogstijd tijd in Oost en ook in West volgestopt met wapens en soldaten. Met de val van de Berlijnse Muur in 1989 kwam er een einde aan de Koude Oorlog. Zoveel wapens en soldaten waren nu niet langer nodig. Severomorsk behield in sterk afgeslankte vorm zijn militaire status.

Severomorsk is bij het grote publiek vooral bekend om zijn op kernenergie aangedreven onderzeeërs. Denk bijvoorbeeld aan de tragisch gezonken kernonderzeeër "Koersk", die in 2001 door het Nederlandse kraanbedrijf "Mammoet" is geborgen.

* Wat heeft Groningen met Severomorsk?

Dat heeft alles te maken met de Groninger Vredesbeweging, de voorloper van deze stedenband, die dacht dat contacten met de vijand of in dit geval onze voormalige vijand goed zou zijn voor het ontwikkelen van meer vreedzame betrekkingen.

In 1993 werden de eerste contacten gelegd. En in 1994 danste de Russische marine al op de Grote Markt. Het Willem Lodewijk Gymnasium onderhoudt sindsdien contacten met het Gymnasium Nr. 1 van Severomorsk. Een contact dat nog steeds bestaat en dat zich door de jaren heen naar een steeds hoger onderwijskundig niveau heeft ontwikkeld.

Het gemeentebestuur van Severomorsk is onder de indruk van deze scholenband.

In 2003 bezocht de burgemeester van Severomorsk voor het eerst Groningen. Zij kwamen toen net als nu om een samenwerkingsovereenkomst te tekenen. Een document dat belangrijk is om de militaire autoriteiten te overtuigen van de noodzaak een bezoek van Groningers aan Severomorsk toe te staan. Niet lang daarna kocht Severomorsk van Groningen voor de symbolische prijs van 1 euro een vuilniswagen. Ook verschillende culturele groepen vonden de weg naar Groningen om op te treden tijdens de Russische Sprookjes tentoonstelling in het Groninger museum.

Maar de rode draad blijft steeds de jaarlijkse onderwijscontacten tussen de beide gymnasia.

In 2005 is de overeenkomst opnieuw met 5 jaren verlengd en is Severomorsk opgenomen in de stedenband met Moermansk. Nu in 2011 is er opnieuw sprake van een verlenging met 5 jaren.

De belangen en interesses gaan nu verschuiven. De regio Moermansk/Severomorsk is voor Gasterra en Gasunie extreem belangrijk met het oog op de toekomstige gaswinning aldaar.

* Wat voor programma was er voor de burgemeester van Severomorsk?

Allereerst was er de ontmoeting met onze burgemeester Peter Rehwinkel. Met hem heeft burgemeester Voloshin de samenwerking opnieuw bekrachtigt. Met Gasterra is gesproken over de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van olie en gas. En met de heer Panman is uitvoerig over het Nederland-Rusland jaar in 2013 gesproken.

Natuurlijk was er een prachtig bezoek met veel wederzijdse herkenning aan het Willem Lodewijk Gymnasium.

Er is door de Russische delegatie bijzondere belangstelling getoond voor energiebesparing en duurzaamheid. Woningbouwvereniging Lefier verzorgde een leerzaam programma rondom hun activiteiten op het gebied van energiebesparing en duurzaam bouwen in de Zonne (Weijert) en ook bij de eerste huizen in Meerstad.

Het programma werd afgerond met een bezoek aan Nordconnect en aan het Rusland Centrum. De Universiteitsbibliotheek waar ook de Russki Mir is gevestigd zorgde voor een stijlvolle ontvangst.

Mayor Rehwinkel and mayor Voloshin sign a contract Foto: Henk Temmens

Iedereen keek met veel plezier op het programma terug.

Wie kwamen er?

De gasten waren:

- Dhr. Vitaly Voloshin, (plaatsvervangend burgemeester)
- Dhr. Andrey Varzoezin, (afgevaardigde namens Severomorsk in de provinciale raad van de regio Moermansk)
- Mv. Irina Norina, (hoofd afdeling cultuur en internationale zaken)

Interview Alexandra Konstantinovna van Noordt

Op de foto: Dendrium , stad Sochi, zomer 2011.

* Hoe ben je in aanraking gekomen met de stedenband Groningen-Moermansk?

Tijdens mijn studie aan de kunst academie Minerva werd ik benaderd door de directie of ik tijdens mijn vakantie een weekje mee kon doen aan een kunst uitwisselings project. Natuurlijk was ik hier heel erg enthousiast over en deed hier graag aan mee. Het was een behoorlijk intensieve week waarin ik non-stop heb getolkt. Toen heb ik ervaren dat ik veel voldoening krijg als je door middel van communicatie twee culturen met elkaar kunt samenvoegen.

Zelf kom ik uit het zuiden van Rusland (Krasnodar, Noord Kaukasus) en Moermansk was voor mij erg ver weg, heel noordelijk en erg koud. Tijdens het voorbereiden van deze reis heb ik gehoord dat dit project door de stedenband werd georganiseerd, op deze manier ben ik met hen in aanraking gekomen .

* Hoe verliepen je eerste maanden zonder de coördinator?

Mijn eerste dag was een regelrechte ramp, ik ging blanco naar m'n werk toe. M'n startdatum was wel bekend maar meer had ik nog niet gehoord. Dit vanwege het feit dat Rudy op de intensive care van het ziekenhuis lag. Op mijn eerste werkdag werd ik warm ontvangen door het gehele bestuur, Iedereen was erg betrokken en wilde mij op mijn gemak stellen. Het voelde meteen heel erg vertrouwd en was voor mij alsof ik deel uitmaakte van een grote familie bij wie ik altijd kon aankloppen.

Tijdens mijn begin periode werd ik meteen in het diepe gegooid, de reis van het Pradienius gymnasium naar Moermansk. Voor mij was het erg intensief en spannend om met een bus vol scholieren naar Rusland te gaan. Tijdens deze reis waren er veel mooie en ontroerende momenten.

* Wat is de vreemdste wat je meegemaakt hebt?

Het vreemdste was de communicatie met Rusland. Omdat ik al zo goed ingeburgerd bent, wil ik graag als een echt Nederlander alles goed plannen en organiseren, het liefst nog tien afspraak bevestigingen hebben. Nu is het dat je wat afspreekt, je hoor vervolgens niks meer. Dan kom je in Rusland aan en blijkt het allemaal top georganiseerd te zijn, erg bijzonder is dat.

* Wat is het leukste en ontroerendst momenten?

Toen ik samen met leerlingen, ouders en docenten van Praedinius gymnasium in het kinderziekenhuis van Moermansk was, de leerlingen van het gymnasium hebben daar een concert gegeven voor iedereen. Het was een grote gebeurtenis, iedereen was aanwezig, stoere beveiliging, mama's met kinderen op schoot, verpleging en conciërge. De blijdschap van deze kinderen is moeilijk te beschrijven, op zo'n moment vergeten ze hun ziekte en gaan ze helemaal op in de muziek. Dit is was voor mij zeer ontroerend en mooi om te zien.

* Jij stelde de nieuwe Nieuwsbrief samen, wat heb je daarvan geleerd?

Dat media een zeer sterk communicatie middel is.

* Wat kan er verbeterd worden aan de Nieuwsbrief?

Verbeterd is niet de juiste woord hiervoor, ik zou zeggen verder ontwikkelen. Graag wil ik dat Nieuwsbrief een communicatie platform wordt waar veel initiatieven van nieuwe projecten worden belicht. Momenteel heeft het een vorm van constatering achteraf, dit is natuurlijk zeer interessant en moet ook blijven bestaan. Maar met bijvoorbeeld het plaatsen van nieuwe "oproepen" kan het nog interactiever worden. De mensen hebben dan ruimte om te reageren en initiatief te nemen. Het kan het netwerk van Stedenband vergroten en de mogelijk creëren voor het maken van nieuwe interessante projecten.

* Zien we je nog eens in de stichting? Bijvoorbeeld als we en Rusland vieren 2013?

Natuurlijk wil ik graag betrokken blijven, hoe het verder in praktijk zou zijn, weet ik zelf nog niet. Ik maak geen onderscheid tussen 2011, 2012, 2013 of 2014... Deze jaren zijn allemaal even belangrijk :)

* Wil je iets kwijt aan alle mensen die je hebt ontmoet?

Mijn "grote stedenband familie" en alle andere wil ik graag voor alles bedanken en ik wens iedereen heel veel succes!

Nieuwe ontdekkingen en onderzoeken in de rotskust van Noord-Rusland

Door Anita Bubentsova

Vertaald en bewerkt door Lilian Eefting

In het noorden van Europa liggen beeld- en tekenteksten uit de verre oudheid verborgen. Ze bevinden zich op uitgestrekte rotscomplexen bij de Witte Zee, het Onegameer, het Kolaschiereiland en Scandinavië. De belangrijkste vindplaatsen zijn echter de erfgoederen van Kanozero, die wetenschappers al lange tijd interesseren. Van 29 mei tot en met 11 juni 2011 is een archeologische expeditie werkzaam geweest bij het meer van Kanozero (Kolaschiereiland). Deelnemers aan de expeditie waren Jevgenia Kolpakova (plaatsvervangend hoofd van de expeditie), Nicolette Bianca (werkzaam bij het Lazare-laboratorium, doet onderzoek naar rotstekeningen op de berg Bégo in Frankrijk), en de auteur van dit artikel Anita Bubentsova, aspirant-medewerker van de faculteit cultuurtheorie en –geschiedenis aan het Herzen-instituut.

Kanozero zelf ligt aan de rivier Umba. De rotsen van de eilandjes en oevers zijn bedekt met meer dan 1200 rotstekeningen (petrogliefen) en gingen de geschiedenis in als heiligdom uit de oudheid, dat vier- tot zesduizend jaar geleden enkele duizenden jaren lang in gebruik was.

Foto 1

Dit unieke erfgoed van de oude cultuur bevindt zich ver van de bewoonde wereld: een kilometerslang moeras en een rivier met meerdere stroomversnellingen die tegen de stroom in moeten worden genomen, vormen een bijna onoverkoombare hindernis. Omdat de tekeningen zo moeilijk te bereiken zijn, zijn ze relatief kort geleden ontdekt en omschreven: in 1997.

Sindsdien gaan er elk jaar archeologische expedities naar Kanozero, die zich bezighouden met onderzoek naar de datering, stijl en betekenis van de tekeningen. De rotskunst maakt deel uit van een rite. Haar beelden zijn een weergave van de wereldbeschouwing van het volk dat haar schiep, daarom kan onderzoek naar de rotskunst veel informatie geven over de oude cultuur. Eerdere expedities hebben een chronologische tijdslijn en verschillende interpretatiemodellen opgeleverd. Het onderzoek is nog niet afgerond: de afbeeldingen vormen nog geen rechtstreekse aanwijzingen, die naar een bepaalde concreet-historische cultuur leiden. Bepaalde tekeningen doen echter denken aan Scandinavische en Samische culturen.

De chronologie van de petroglifische afbeeldingen is tamelijk lang. Het verfijnen van de datering en ethnoculturele achtergrond helpt bij het onderzoek naar bijzonderheden in de figuren: elke periode in tijd en cultuur heeft haar eigen unieke stijl en techniek.

De expeditie waarover dit artikel gaat, heeft zich voornamelijk met dat werk beziggehouden. Gedurende twee weken hebben de expeditieleden de technische uitvoering van de uithakkingen geregistreerd. De allerkleinste details van de figuren moesten worden vastgelegd; alle butsen en krassen die de werktuigen op de stenen heb-

Foto 2

ben achtergelaten. Dit is namelijk een belangrijk kenmerk van de stijl. De rotstekeningen van Kanozero lopen erg uiteen op dit gebied. Het zijn lijn- of contourtekeningen die zijn uitgehakt, uitgesneden of uitgesleten, met een diepte van enkele millimeters. Vandaar dat het bestuderen, laat staan fotograferen ervan een ingewikkelde opgave was. Foto's maken is alleen mogelijk bij schuine zonnestrallen in de ochtend en in de avond.

Foto 3

De petrogliefen zijn niet makkelijk te vinden. Ten eerste zijn veel tekeningen bij natuurlijk licht helemaal niet zichtbaar. Het blootleggen, onderzoeken en registreren kan alleen met behulp van speciale apparatuur. Om elk figuur in alle details te kunnen fotograferen moest er gebruik gemaakt worden van zwart polyethyleen. Door het polyethyleen over de petrogliefen te houden en de rand van de opnameplaat om te buigen, kon er kunstmatig schuin licht worden gecreëerd, zodat de afbeelding zichtbaar werd. Ten tweede zijn de rotstekeningen moeilijk zichtbaar omdat sommige in slechte staat verkeerden.

Ten derde hebben veel tekeningen geleden onder vandalisme: ze zijn beschadigd door toeristen. Ondanks dat er al aanzienlijk veel bekend is over het monumentencomplex, zullen er daarom waarschijnlijk nog nieuwe composities worden ontdekt. Hoewel het doel van de expeditie bestond uit het onderzoek naar de techniek van de al bekende rotstekeningen, zijn er geheel toevallig ongeveer dertig nieuwe figuren ontdekt, waaronder een nieuwe groep op het Kamenny-eiland.

Bij het fotograferen zijn er nieuwe en tamelijk ongewone tekeningen ontdekt: voor het Russische noorden zeer ongewone, door eb en vloed geërodeerde figuren van walvissen (die zijn alleen in de Scandinavische landen aange-troffen); en een nieuwe uithakking, die lijkt op wat onderzoekers eerder al zijn tegengekomen: een vorm die vaak wordt geïnterpreteerd als een personage uit de Samische mythen - de zogenoemde 'heer van de winden' .

Bovendien is er een nieuwe, achtste groep tekeningen gevonden op het Kamenny-eiland. De groep ligt verspreid over de rots, op het hoogste punt van het eiland, en bestaat uit drie uithakkingen. De plek is herhaaldelijk onderzocht, maar de tekeningen van de antropomorfe figuren zijn nu pas ontdekt.

Foto 4

Over de onderzoeksresultaten van deze expeditie wordt een boek geschreven, dat gewijd is aan de techniek van het uitvoeren van de tekeningen, maar de nieuw ontdekte figuren worden opgenomen in de bestaande gemeenschappelijke plattegrond van het monument. De onderzoeken op het Kanozeromeer worden voortgezet. Eerst volgt er een groot onderzoek naar de verklaring van de semantiek, inhoud en het doel van de rotstekeningen van de oude culturen. Op dit moment wordt er een museum op dit gebied opgezet, want veel toeristen bezoeken de eilanden in de zomermaanden. Zo worden de oude tekeningen elk jaar toegankelijker naarmate de infrastructuur van het museum zich ontwikkelt; niet alleen voor archeologen, maar voor alle geïnteresseerde bezoekers.

Een uitgebreide versie van dit artikel is op aanvraag beschikbaar bij de stedenband.

Bijschriften foto:

1. De weg naar Kanozero.
2. Aan het werk met zwart polythyleen.
3. Een van de best bewaarde tekeningen (vermoedelijk een figuur van een bever).
4. Nieuwe vondst. De figuur heeft de naam gekregen van 'heer van de winden', naar de uiterlijke overeenkomst met een personage uit de Samische mythen.

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen wilt u dan een mailtje sturen naar onderstaand mailadres?

Wilt u donateur worden om: het Ruslandjaar een succes te laten worden
of onze projecten te steunen,
op onderstaand rekeningnummer ontvangen wij graag uw donatie om door te kunnen gaan.

Voor verdere info, zie onze website.

STICHTING STEDENBAND GRONINGEN MOERMANSK

Postadres
Postbus 1667
9701 BR Groningen
Nederland

Rekeningnr. 2839949
+31.50.36.76.168
www.groningenmoermansk.nl
stedenband.moermansk@groningen.nl

Bezoekadres | op afspraak
Europaweg 8
9723 AS Groningen
Nederland